

ЯК ПІДТВЕРДИТИ ТРУДОВИЙ СТАЖ без запису в трудовій книжці

У минулому номері ПЕНСІЙНИЙ ГІД докладно пояснив, що таке страховий стаж і чому для кожного важливо його контролювати. Також пообіцяв пенсіонерці Марії Прокопівні допомогти розібратись із зарахуванням трудового стажу, заробленого до 2004 року.

Тож для початку ПЕНСІЙНИЙ ГІД вирішив перевірити, чи весь трудовий стаж Марії Прокопівни зарахували в Пенсійному фонді, перш ніж відмовити жінці в призначенні пенсії.

Марія Прокопівна народилася 1959 року в селі на Київщині. Навчалась у технікумі на швачку, і перший запис у її трудовій книжці

датовано 1978 роком, коли вона почала працювати за направленням на швейній фабриці. Відтоді вона двічі змінювала місце роботи, і записи про це є у трудовій книжці. Однак 1995 року підприємство, на якому вона працювала, збанкрутіло і Марія Прокопівна на кілька років залишилася без роботи й влаштувалася на ринок продавчинею без офіційного оформлення. На той час вона мала 17 років трудового стажу. 2000 року Марія Прокопівна влаштувалася на офіційну роботу, на якій вона пропрацювала п'ять років. Відтоді працювала здебільшого прибиральницею і не завжди офіційно. У підсумку у Марії Прокопівни виходить 24 роки 6 місяців страхового стажу.

Нагадаємо, цього року Марії Прокопівні виповнилося 60 років, але пенсію їй призначити не можуть, оскільки не вистачає півтора року страхового стажу. Та перш ніж рухатися далі, потрібно зрозуміти різницю між трудовим і страховим стажем, оскільки вона справді існує і ці два поняття часто плутають.

Лікнеп

від ПЕНСІЙНОГО ГІДА

ТРУДОВИЙ СТАЖ — це період роботи до 1 січня 2004 року, підтверджений записами в трудовій книжці або іншими документами. Чому саме до цієї дати? Бо з 1 січня 2004 року набув чинності Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», у якому запроваджено поняття страхового стажу.

СТРАХОВИЙ СТАЖ — це період роботи людини, протягом якого вона сама сплачувала або за неї сплачували страхові внески. Отже, навіть якщо в трудовій книжці буде запис про те, що людина відпрацювала кілька років на підприємстві, але страхові внески за неї не сплачували, страховий стаж не буде зараховано. За найманих працівників страхові внески сплачують роботодавці, самозайнята особа платить за себе сама.

Весь трудовий стаж до 2004 року за умови його документального підтвердження автоматично прирівнюється до страхового і зараховується під час призначення пенсії.

ПЕНСІЙНИЙ ГІД поцікавився в жінки, чи справді їй усе порахували.

— Та порахували все те, що в трудовій записано, — зітхнула Марія Прокопівна. — І все одно не вистачає.

— А більше ви ніде не працювали за радянських часів?

— Та працювала в колгоспі телятницею два роки до того, як пішла вчитись у технікум. Але в мене тоді трудової не було. Гроші платили, а для трудової книжки я, мабуть, була ще замала: мені було 15 років, — засміялася Марія Прокопівна.

— Ну от! А ви кажете немає... Треба дістати підтвердження, що ви працювали в цьому колгоспі, і стажу для призначення пенсії вистачить! Хіба вам про це не сказали в Пенсійному фонді?

— Та ніби щось таке казали... Але як це зробити, я не запам'ятала, — зніяковіла жінка.

ПЕНСІЙНИЙ ГІД ПОЯСНЮЄ

Якщо про вашу роботу будь-де до 2004 року немає запису в трудовій книжці, трудовий стаж можна підтвердити іншими документами: довідками з посиланням на відповідні накази про прийняття на роботу і звільнення з неї, копіями з особових рахунків про виплату помісячно заробітної плати тощо.

Як це зробити, якщо підприємства чи колгоспу давно не існують? Потрібно звернутися в архів у тій місцевості, де ви працювали. Коли підприємства ліквідують, вони зобов'язані здавати свою документацію в архів. Варто знати, що накази з кадрових питань (про прийня-

ття на роботу, звільнення, переведення на іншу роботу, оплату праці, сумісництво) зберігаються протягом 75 років.

В архіві потрібно з'ясувати, чи наявні в ньому документи вашого підприємства, та написати заяву про підтвердження стажу роботи. На вашу заяву працівники архіву мають видати архівну довідку про стаж роботи, у якій буде зазначено період, упродовж якого ви працювали на тому чи іншому підприємстві. Довідку потрібно пред'явити у відділенні Пенсійного фонду, і періоди стажу, зазначені в довідці, вам мають зарахувати.

Загалом, порядок зарахування трудового стажу врегульовано постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.1993 № 637 «Про затвердження Порядку підтвердження наявного трудового стажу для призначення пенсії за відсутності трудової книжки або відповідних записів у ній», у якій зазначено, якими саме документами можна підтвердити трудовий стаж.

Це, зокрема:

- ✓ довідки підприємства;
- ✓ виписки з наказів;
- ✓ особові рахунки та відомості на видачу зарплати;
- ✓ посвідчення і характеристики з місця роботи;
- ✓ трудові договори і угоди з відмітками про їх виконання;
- ✓ інші документи, що містять відомості про періоди роботи.

Марія Прокопівна дослухалася до поради ПЕНСІЙНОГО ГІДА і наступного дня пішла в архів у своєму районі. На щастя, документація колишнього колгоспу там зберігалася, і жінка замовила довідку про те, що справді працювала телятницею два роки. Довідку жінка віднесла в Пенсійний фонд. У держустанові довідку прийняли і порадували Марію Прокопівну: для призначення пенсії страхового стажу тепер вистачає.

ПЕНСІЙНИЙ ГІД НАГОЛОШУЄ

Коли ви звертаєтесь в органи Пенсійного фонду щодо призначення пенсії, ви маєте знати свої права, зокрема:

- працівник Фонду має надати вам вичерпну консультацію щодо вашої пенсійної справи (які документи потрібно пред'явити для призначення пенсії, які у вас можуть бути надбавки, доплати до пенсії тощо);
- якщо страхового стажу не вистачає, фахівець має докладно пояснити, яким чином ви можете підтвердити стаж, не записаний у трудовій книжці;
- ви маєте право на те, щоб процес розрахунку вашої пенсії вам докладно пояснили й показали;
- фахівці Пенсійного фонду можуть зробити розрахунок вашої майбутньої пенсії, і ця послуга є безкоштовною.

Щоправда, не всім щастить так, як Марії Прокопівні: не завжди вдається отримати довідку з архіву, оскільки документації підприємства там просто немає (свого часу її не здали в архів, а підприємство вже ліквідовано). Що робити в такому разі, ПЕНСІЙНИЙ ГІД розповість у наступному номері «Кур'єра». Слідкуйте за випуском! І, звісно, пишіть у редакцію та діліться своїми історіями про підтвердження трудового стажу.